

'Overzicht van cijfers heeft ons veel gebracht'

Vermeerderaars Twan en Jeroen Engelen zijn continu met data bezig. "Niet elke maandag maar gewoon elke dag", aldus Twan. "Het mooie is: je wilt steeds meer weten. Data helpen je te beslissen hoe je je kippen managet om de beste resultaten te realiseren met jouw koppel op jouw bedrijf."

DOOR MONIQUE VAN LOON

Twan Engelen in het Brabantse Someren is een echte databoer. Samen met zijn broer Jeroen is hij één van de pioniers in vergaande digitalisering van hun opfok- en vermeerderingsbedrijven en handel in broedeieren.

Via het dashboard laat Engelen snel de relatieve luchtvochtigheid in alle stallen zien. Een gemakkelijk overzicht van alle stallen op drie schermen naast elkaar. In één oogopslag zie je verschillen en overeenkomsten. Zo ook voor de bovendruk, onderdruk; één muisklik en de cijfers verschijnen in een grafiek. "Het overzicht van deze cijfers heeft ons al veel gebracht. Je gaat meer focussen, verbanden zien en leggen. Via de onderdruk bijvoorbeeld kwamen we erachter dat we de coli-uitbraak in een stal konden verklaren. Mooie leermomenten", zegt Twan Engelen. Als je meer data gewend bent, dan wil je ook steeds meer, is zijn ervaring.

Dashbord op maat

Als pluimveehouder wil Engelen het maximale uit zijn dieren halen. "Het merk kip is een gegeven, het opgefokte ouderdier

ook. Daar begint het voor de vermeerderaar. Na twee dagen heb je al data: de gewichten en de groei." Met alleen data verzamelen ben je er niet. Je moet ook iets met die cijfers doen. In 2008 begon Engelen met een eigen Excel-bestand waarin ze de cijfers die zij interessant vonden, zijn gaan verzamelen. Dat waren meer parameters dan in de bestanden die door fokkers of voerleveranciers gangbaar waren. "Wij konden die cijfers onvoldoende gebruiken om de resultaten te verbeteren en wilden meer cijfers, zoals temperatuur, aantal dubbeldooiers en eigewichten weten."

Om de resultaten van een bedrijf te verbeteren, is het noodzakelijk dat je informatie van vorige koppels op hetzelfde bedrijf hebt. Als vermeerderaar wil je zoveel mogelijk broedeieren rapen met zo min mogelijk voer. "Het aantal dubbeldooiers is heel interessant; dat zijn eigenlijk twee broedeieren. Hoe kun

FOTO: VAN ENGELN

Profiel

Twan Engelen (46)
Someren (N.-Br.)

Twan en zijn broer Jeroen Engelen (43) runnen samen een opfokbedrijf voor vleeskuikenouderdieren en zes vermeerderingsbedrijven. Tim en Luc, zonen van Twan, werken naast hun studie mee op de bedrijven. Met hun broedei-

handel Angel Eggs hebben ze overeenkomsten met vermeerderaars waar zij de dieren plaatsen en een vergoeding betalen per broedei, en met vermeerderaars die broedeieren leveren aan Angel Eggs.

FOTO: MONIQUE VAN LOON

je dat aantal zo laag mogelijk houden? Hiervoor is het belangrijk dat je weet hoe en wanneer het koppel met licht en voer is gestimuleerd, de staltemperaturen, buitentemperatuur en verdere bijzonderheden." Te grote gewichtstoename levert niets op; een goede gewichtscontrole is belangrijk. Engelen verzamelt zoveel mogelijk cijfers om de kippen zo goed mogelijk te kunnen sturen.

Hij kwam er al snel achter dat het verzamelen van cijfers erg tijdrovend was en schakelde een automatiseerder in voor het automatisch downloaden van data uit de stalcomputers in een managementprogramma. "Elk bedrijf heeft al veel data. Punt is die data verzamelen en daarmee verder werken", legt hij uit. De inpakker levert informatie over het aantal broedeieren en eigewichten. Informatie over het aantal dubbeldooiers, breuk en tweede soort wordt ingevoerd. Hengewichten worden automatisch ingelezen vanuit de dierweger. Hanen worden handmatig gewogen en ingevoerd, omdat automatisch wegen hier een vertekend beeld geeft, omdat maar een heel klein deel van de hanen gewogen wordt. Engelen eigen bedrijven en de bedrijven waarvan de dieren hun eigendom zijn, leveren aan het einde van de dag alle cijfers aan. "Dat is standaard werkprotocol. Niet elke maandag, maar gewoon elke dag", legt Twan uit.

Verdien met je data

In de loop van de jaren zijn de programma's verder doorontwikkeld. De gegevens van de Stienen-stalcomputers kan Engelen inzien met Farmconnect, het cloud-computersysteem van Stie-

nen. De data van de stalcomputers en de Prinzen-inpakkers komen elke nacht op de server. Via de smart farm assistent, een intelligent dashboard dat Porphyrio op maat heeft gemaakt, kan Engelen de kengetallen volgen en beoordelen. Als iets afwijkend is, krijgt het een andere kleur, zodat het opvalt.

"Onze resultaten zijn verbeterd door het verzamelen van alle data. Je ziet snel hoe het gaat en kunt snel ingrijpen. Ik denk dat temperatuur wel een van de belangrijkste data is. Daar kun je veel aan aflezen." Op het kantoor heeft Engelen twee grote schermen met 50 beelden van camera's in de stallen, eierlokalen en erven. "Zo zie je altijd realtime wat er gebeurt en het gedrag van dieren. Heel interessant, je ziet altijd wel iets opvallends. Daar denk je dan weer over na of je er iets mee kunt", legt Twan uit.

"Als een koppel 30 weken oud is, evalueren we en leggen vast hoe we het volgende koppel aan gaan pakken. Aan het einde van een ronde, ben je die informatie weer vergeten. Als vermeerderaar heb je pas na zeven jaar weer in dezelfde periode van het jaar een koppel. Dan is het goed om cijfers te kunnen vergelijken."

Met de bouw van hun bedrijven hebben Twan en Jeroen Engelen al over automatisering nagedacht. Identieke stallen, een centrale voergang, zelfde voer- en watersystemen en klimaatcomputers. "Als je dezelfde stallen en systemen hebt, zijn de koppels makkelijker te vergelijken en te managen. Data levert extra informatie waarmee je de technische resultaten kunt verbeteren. Alleen daar heb je invloed op, niet op de markt."

Op het kantoor heeft Engelen twee grote schermen met vijftig beelden van camera's in de stallen, eierlokalen en erven.

